

АВТОРИ

ФАРЕНЮК Г.Г.
Д-р технічних наук, директор ДП «Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій»

ТАРАСЮК В.Г.
Канд. техн. наук, заступник директора ДП «Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій» з наукової та нормативно-методичної роботи

БЕЛОКОНЬ О.Л.
Канд. техн. наук, завідувач відділу ДП «Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій»

ШЕВЧЕНКО А.М.
Інженер ДП «Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій»

ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНІЧНОГО РЕГЛАМЕНТУ ЄС № 305/2011 В БУДІВЕЛЬНІЙ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

УДК 69.05.004 (475)

АНОТАЦІЯ

У статті наведено основні етапи впровадження технічного регламенту ЄС № 305/2011 в будівельній галузі України.

Paper contents the basic stages deal with implementation of EU Regulations No 305/2011 in Ukrainian construction sector.

КЛЮЧОВІ СЛОВА

нормативна база, Регламент (ЄС) № 305/2011, Директива Ради Європи 89/106/ЄЕС, євроінтеграційні процеси в Україні, імплементація

На сьогодні в Україні одним із стратегічних напрямів діяльності і шляхів забезпечення формування безпечного та комфортного середовища життя та життєдіяльності та прискорення впровадження інновацій у будівництво є формування нормативної бази, інтегрованої у міжнародний нормативно-правовий простір технічного регулювання в будівництві.

До недавнього часу в Європейському Союзі питання у сфері будівництва вирішувались за допомогою Директиви Ради Європи 89/106/ЄЕС (далі - Директива).

В Україні на базі цієї Директиви розроблено

цілий ряд нормативно-правових актів, нормативних актів та нормативних документів.

Так, одним із перших кроків прискорення євроінтеграційних процесів в Україні на законодавчому рівні було прийняття ряду постанов Кабінету Міністрів України від 20.12.2006 № 1764 «Про затвердження Технічного регламенту будівельних виробів, будівель і споруд», від 01.03.2006 №240 «Про затвердження Правил підтвердження придатності нових будівельних виробів для застосування», від 23 травня 2011 р. № 547 «Про затвердження Порядку застосування будівельних норм, розроблених на основі національних технологічних традицій, та будівельних норм, гармонізованих з нормативними документами Європейського Союзу», положення яких створенні з урахуванням вимог Директиви Ради Європи 89/106/ЄЕС від 21 грудня 1988 р. «Про зближення законів, підзаконних актів та адміністративних положень держав-членів стосовно будівельних виробів».

Так, «Технічний регламент будівельних виробів, будівель і споруд» визначає основні вимоги до будівельних виробів, будівель і споруд щодо:

- забезпечення механічного опору та стійкості;
- дотримання вимог пожежної безпеки;
- забезпечення безпеки життя і здоров'я людини та захисту навколишнього природного середовища;
- забезпечення безпеки експлуатації;
- забезпечення захисту від шуму;
- забезпечення економії енергії.

Вказаними Постановами, зокрема, визначено основні вимоги до будівель та споруд, адаптовані до європейських вимог, процедури оцінки відповідності будівельних виробів, система технічної легалізації інноваційної продукції у будівництві. З прийняттям вищезазначених Постанов Кабінетом Міністрів України упорядковано системний розвиток національної нормативної бази як гармонійної складової міжнародного нормативного простору у будівництві. Разом з тим, у процесі впровадження європейсько орієнтованої системи технічного регулювання у будівельній галузі постала низка питань, що мають бути врегульовані на законодавчому рівні.

Для забезпечення виконання основних вимог до будівельних виробів, будівель і споруд, в Україні створено ряд основоположних нормативних актів, а саме:

- ДБН В.1.2-6-2008 Система забезпечення надійності та безпеки будівельних об'єктів. Основні вимоги до будівель і споруд. Механічний опір та стійкість;
- ДБН В.1.2-7-2008 Система забезпечення надійності та безпеки будівельних об'єктів. Основні вимоги до будівель і споруд. Пожежна безпека;

- ДБН В.1.2-8-2008 Система забезпечення надійності та безпеки будівельних об'єктів. Основні вимоги до будівель і споруд. Безпека життя і здоров'я людини та захист навколишнього природного середовища;
- ДБН В.1.2-9-2008 Система забезпечення надійності та безпеки будівельних об'єктів. Основні вимоги до будівель і споруд. Безпека експлуатації;
- ДБН В.1.2-10-2008 Система забезпечення надійності та безпеки будівельних об'єктів. Основні вимоги до будівель і споруд. Захист від шуму;
- ДБН В.1.2-11-2008 Система забезпечення надійності та безпеки будівельних об'єктів. Основні вимоги до будівель і споруд. Економія енергії.

В напрямку проектування будівельних конструкцій в Україні прийнято 58 частин Єврокодів як національні стандарти. І Постановою щодо «Порядку застосування будівельних норм, розроблених на основі національних технологічних традицій, та будівельних норм, гармонізованих з нормативними документами Європейського Союзу» визначено механізм одночасної дії будівельних норм, розроблених на основі національних технологічних традицій, та будівельних норм, гармонізованих з нормативними документами ЄС (Єврокодами).

Дія цього Порядку поширюється на здійснення проектування конструкцій будівель і споруд будівництва (нового будівництва та реконструкції) (далі - проектування об'єктів), що належать до I, II, III та IV категорій складності.

Для проектування об'єктів замовник разом з проектувальником може застосовувати будівельні норми, розроблені на основі національних технологічних традицій, або будівельні норми, гармонізовані з нормативними документами ЄС, що обумовлюється в завданні на проектування.

На даному етапі напрями розвитку будівельної нормативної бази Європейського Союзу (далі – ЄС) визначено Регламентом (ЄС) № 305/2011 Європейського парламенту та Ради від 9 березня 2011 року, що встановлює гармонізовані умови для розміщення на ринку будівельних виробів та скасовує Директиву Ради 89/106/ЄЕС.

Регламент (ЄС) № 305/2011 встановлює вимоги до розміщення на ринку або забезпечення наявності на ринку будівельних виробів шляхом запровадження гармонізованих правил щодо відображення експлуатаційних характеристик будівельних виробів по відношенню до їх суттєвих характеристик та використання маркування CE на цих виробках.

В Регламенті (ЄС) № 305/2011 також висвітлені питання щодо:

- визначень та основних вимог до будівельних споруд та суттєвих характеристик буді-

вельних виробів;

- процедури прийняття Європейського документа атестації;
- декларації експлуатаційних характеристик та маркування СЕ;
- зобов'язань суб'єктів господарювання;
- гармонізованих технічних умов;
- органів технічної атестації;
- галузей виробів та вимог до органів технічної атестації;
- оцінки та перевірки стабільності експлуатаційних характеристик;
- спрощених процедур;
- нотифікуючих установ та нотифікованих органів;
- нагляду за ринком і процедури забезпечення безпеки.

Для імплементації в Україні положень Регламенту (ЄС) № 305/2011 Європейського Парламенту і Ради на сьогодні створено проект Закону «Про основні вимоги до будівель та споруд, а також умови розміщення на ринку будівельних виробів, гармонізовані з нормами законодавства Європейського Союзу» (далі - Законопроект).

Законопроект розроблено на виконання статті 56 і пункту 2.23 Додатка III до Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом та пункту 127.5 Плану заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку «Україна-2020» у 2015 році, затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 4 березня 2015 р. № 213, а також з урахуванням положень Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності», який набрав чинності 10 лютого 2016 року.

Цей Законопроект встановлює основні вимоги до будинків, будівель, споруд, лінійних об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури (далі – будівлі та споруди), а також декларування будівельних виробів.

При розробленні Законопроекту були також враховані основні положення Законів України “Про стандартизацію”, “Про технічні регламенти та оцінку відповідності”, “Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції”, “Про загальну безпечність нехарчової продукції”, “Про будівельні норми”, “Про регулювання містобудівної діяльності”, “Про архітектурну діяльність”, “Про основи містобудування” та інших нормативно-правових актів, що регулюють відносини в цій сфері.

Законопроект встановлює:

- основні вимоги до будівель та споруд протягом усього життєвого циклу і до процедур технічної апробації будівельних виробів з метою їх розміщення на ринку, а також до суб'єктів, що беруть участь у процедурах технічної апробації та декларування у сфері

будівництва;

- механізм визначення суттєвих характеристик технічних показників будівельних виробів стосовно основних вимог до будівель та споруд, вимоги до регламентних технічних умов, що є національним стандартом або технічним свідоцтвом;
- що виробник або імпортер набуває права реалізовувати на території України будівельні вироби на підставі складеної ним декларації технічних показників будівельного виробу згідно з регламентними технічними умовами або спеціальною технічною документацією;
- існуючу в ЄС організаційну структуру системи технічної апробації у будівництві, відповідно визначено її складові (орган технічної апробації, Бюро з надання технічної інформації з питань будівельних виробів, комісія з технічного регулювання у будівництві). Функції учасників процесу технічної апробації мають бути уточнені відповідними нормативно-правовими актами, прийнятими на виконання Закону.

Така система працюватиме на суто ринкових засадах: визначені органи технічної апробації (далі - ОТА) працюють у конкурентному середовищі; замовник обирає ОТА та укладає з ним угоду.

Наразі Законопроект перебуває на повторному погодженні в Державній регуляторній службі України (лист Мінрегіону № 7/16-12154 від 03.10.2016).

Реалізація положень Законопроекту дозволить запровадити на практиці конкурентне середовище в Україні для українських та імпортованих виробів, у т.ч. з країн ЄС, на підставі єдиних і недискримінаційних технічних вимог.

Таким чином, впровадження Регламенту ЄС № 305/2011 в будівельній галузі України шляхом прийняття Законопроекту в межах національних особливостей на сьогодні знаходиться на стадії перехідного періоду та адаптації його положень.

І для прискорення євроінтеграційних процесів в Україні іще треба багато зробити, і насамперед необхідно прийняти проект Закону «Про основні вимоги до будівель та споруд, а також умови розміщення на ринку будівельних виробів, гармонізовані з нормами законодавства Європейського Союзу». Також слід продовжувати активну роботу щодо адаптації Європейської бази до нормативної бази в будівельній галузі України шляхом прийняття національних стандартів України, в першу чергу, європейських стандартів, що підпадають під дію Регламенту ЄС № 305/2011, а також прийняття європейських стандартів, посилення на які містяться в національних стандартах України, гармонізованих з Єврокодами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 20.12.2006 № 1764 «Про затвердження Технічного регламенту будівельних виробів, будівель і споруд» // Офіційний вісник України від 02.01.2007. – 2006. - № 51. - С. 145.
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 01.03.2006 № 240 «Про затвердження Правил підтвердження придатності нових будівельних виробів для застосування» // Офіційний вісник України від 22.03.2006. – 2006. - № 10. - С. 168.
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 травня 2011 р. № 547 «Про затвердження Порядку застосування будівельних норм, розроблених на основі національних технологічних традицій, та будівельних норм, гармонізованих з нормативними документами Європейського Союзу» // Офіційний вісник України від 06.06.2011. - 2011. - № 40. - С. 19.
4. Директива Ради Європи 89/106/ЄЕС від 21 грудня 1988 р. «Про зближення законів, підзаконних актів та адміністративних положень держав-членів стосовно будівельних виробів» // Оpublikovana в Официальном журнале. - № L 40. - 11.02.1989. - С. 12.
5. Регламент (ЄС) № 305/2011 Європейського парламенту та Ради від 9 березня 2011 року, що встановлює гармонізовані умови для розміщення на ринку будівельних виробів та скасовує Директиву Ради 89/106/ЄЕС // Офіційний вісник Європейського Союзу. - L 88/5. - 4.4.2011.

REFERENCES

1. Postanova Kabinetu Ministriv Yukrainy vid 20.12.2006 № 1764 «Pro zatverdzhennia Tekhnichnogo reglamentu budivelnikh vyrobiv, budivel i sporud» [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of December 20, 2006 No. 1764 "On approval of the Technical regulation of construction products, buildings and constructions"] Ofitsiynny visnyk Yukrainy vid 02.01.2007. - Official News Ukraine from 02.01.2007. – 2006. - № 51. - p. 145.
2. Postanova Kabinetu Ministriv Yukrainy vid 01.03.2006 № 240 «Pro zatverdzhennia Pravyl pidtverdzhennia prydatnosti novykh bydivelnikh vyrobiv dlia zastosuvannia» [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of March 1, 2006 No. 240 "On approval of the Rules for the confirmation of new construction products fitness for application"]

- Ofitsiynny visnyk Yukrainy vid 22.03.2006. - Official News Ukraine from 22.03.2006. – 2006. - № 10. - p. 168.
3. Postanova Kabinetu Ministriv Yukrainy vid 23 travnia 2011 r. № 547 «Pro zatverdzhennia Poriadku zastosuvannia budivelnikh norm, rozroblenykh na osnovi natsionalnykh tekhnologichnykh tradytsiy, ta budivelnikh norm, harmonizovanykh z normatyvnymy dokumentamy Yevropeyskogo Soyuzu» [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of May 23, 2011 No. 547 "On approval of the application procedure for building codes developed based on the national technological traditions and construction standards harmonized with the regulations of the European Union"] Ofitsiynny visnyk Yukrainy vid 06.06.2011. - Official News Ukraine from 06.06.2011. - 2011. - № 40. - p. 19.
4. Dyrektyva Rady Yevropy 89/106/YeEC vid 21 grudnia 1988 r. «Pro zblizhennia zakoniv, pidzakonnykh aktiv ta administratyvnykh polozhenderzhav-chlenivstosovnobudivelnikh vyrobiv» [Council Directive 89/106/EEC of December 21, 1988 on the approximation of laws, regulations and administrative provisions of the Member States relating to construction products] Opublikovana v Ofitsialnom zhurnale. - Published in the Official Journal. - № L 40. - 11.02.1989. - p. 12.
5. Reglament (YeC) № 305/2011 Yevropeyskogo parlamentu ta Rady vid 9 bereznia 2011 roku, sho vstanovlyuye harmonizovani umovy dlia rozmishennia na rynku budivelnikh vyrobiv ta skasovuye Dyrektyvu Rady 89/106/YeEC [Regulation (EU) No 305/2011 of the European Parliament and of the Council of March 9, 2011 laying down harmonized conditions for the marketing of construction products and repealing Council Directive 89/106/EEC] Ofitsiynny visnyk Yevropeyskogo Soyuzu. - Official Journal of the European Union. - L 88/5. - 4.4.2011.